

PRESSMEDDELANDE 2011-09-22

Svenska pensionspengar i oetiska guldgruvor

Vattenbrist, markkonflikter och trakasserier mot fackligt aktiva – Yanacochagruvan i Peru är ett av de företag som AP-fonderna investerar i trots starka indikationer på kränkningar av mänskliga rättigheter och miljöproblem. Därför måste statens etiska riktlinjer till AP-fonderna skärpas. Det är slutsatsen i en ny rapport om AP-fondernas investeringar som Swedwatch gjort på uppdrag av Latinamerikagrupperna.

I rapporten konstateras att den grundläggande orsaken till det begränsade etik- och miljöarbetet är statens otydliga riktlinjer och låga förväntningar på fonderna. Regelverket rimmar även illa med andra svenska politiska mål för global hållbar utveckling.

- Sätt upp tydliga mål och inför en årlig utvärdering av AP-fondernas hänsyn till mänskliga rättigheter och miljö. Staten borde även utvärdera fonderna utifrån ett framåtblickande perspektiv så att fonderna premieras för långsiktigt värdeskapande strategier, säger Viveka Risberg, kanslichef på Swedwatch.

Swedwatches rapport tar även upp AP-fondernas ägande i två andra guldgruvbolag: Barrick Gold som anlägger Pascua-Lamagruvan på gränsen mellan Chile och Argentina, och Goldcorp som driver Marlingruvan i Guatemala. Även dessa gruvor kopplas till hot mot miljön och lokalbefolkningens rättigheter. Inget av de tre företagen finns med på Sjunde AP-fondens uteslutningslista och Etikrådet för bara dialog med Goldcorp.

- AP-fonderna har ägande i 1000-tals bolag men för bara dialog med ett fåtal. Etikrådet borde öka insynen i påtryckningsprocessen och precisera kriterierna för att ett fortsatt ägande ska vara försvarbart, säger Francisco Contreras, ordförande på Latinamerikagrupperna.

Drygt tio år har gått sedan den stora pensionsreformen. Pensionsgruppen, med företrädare för de fem partierna bakom överenskommelsen (C, FP, KD, M, S), har kommit överens om att AP-fondernas regelverk bör ses över. De menar att förändringarna på de finansiella marknaderna och tio års erfarenheter av nuvarande regelverk motiverar en översyn.

- Regeringen och socialdemokraterna borde även se över AP-fondernas etiska regelverk, säger Contreras. Än så länge har riksdagen inte antagit de lagförändringar som föreslogs i 2008 års etikutredning. Och en annan central fråga handlar om Etikrådets oberoende. Här skulle Sverige kunna snegla på erfarenheterna i Norge, där man har ett mer självständigt Etikråd.

Kontakter:

Viveka Risberg, kanslichef Swedwatch, tel 08-602 89 87, 070-494 07 17, viveka.risberg@swedwatch.org

Francisco Contreras, ordf Latinamerikagrupperna, 070-795 38 42, francisco.contreras@sal.se

Pontus Björkman, press Latinamerikagrupperna, 073-771 18 50, pontus.bjorkman@latinamerikagrupperna.se